

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi’nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD’si, Eskişehir

4.30. TÜRKİYE’DE UZAKTAN ÖĞRETİM VE FIRAT ÜNİVERSİTESİ’NİN UZAKTAN ÖĞRETİM HEDEFLERİ

Asaf Varol⁷

A. Feyzi Bingöl⁸

ÖZET

Bilişim ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmenin sonucu olarak öğretim yöntemlerinde de farklı yollar kullanılmaktadır. Son yıllarda uzaktan eğitim kavramı sıkça gündeme gelmekte ve eğitim kurumları, uzaktan eğitim uygulayabilmek için gayret göstermektedirler.

Fırat Üniversitesi, 1992 yılından beri yerel televizyon birimi aracılığı ile uzaktan öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bu çalışmada uzaktan öğretimin genel bir tanıtımı yapılmakta, Türkiye’deki uzaktan öğretimin genel durumu ele alınmakta, Fırat Üniversitesi’nin uzaktan öğretim politikaları anlatılmakta ve ülkemizde uzaktan öğretimin yaygınlaşabilmesi için öneriler sunulmaktadır.

Anahtar sözcükler: Uzaktan Öğretim, Türkiye’de Uzaktan Eğitim

⁷ Prof. Dr., İletişim Fakültesi Dekanı

⁸ Prof. Dr., Fırat Üniversitesi Rektörü

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD'si, Eskişehir

DISTANCE LEARNING IN TURKEY AND

DISTANCE LEARNING GOALS OF FIRAT UNIVERSITY

ABSTRACT

As a result of the rapid developments of the communication and informatics technologies, different ways are used by the teaching methods. In the last years, distance education phenomena became a current issue and educational institutions encourage to apply distance education in their institutions.

The University of Firat has applied distance teaching methods since 1992 by using her local television unit.

In this study, the general overview of the distance education has been made and the present situation in Turkey has been examined. The distance education politics at Firat University are also explained and some suggestions has been made in order for distance education to become widespread in Turkey.

Keywords: Distance Teaching, Distance Education in Turkey.

GİRİŞ

Bilgi, insanlığın 5000 yıl kadar önce dil ile resimleri birleştirerek yazıyı bulmasından, böylece bilginin aktarılması ve saklanması mümkün hale gelmesinden bu yana, her zaman bir ilerleme kaynağı olmuştur. Gutenberg'in 15. yüzyılda geliştirdiği tipografi tekniği ya da 20. yüzyılda gerçekleştirilen radyo, televizyon ve elektronik bilgi işlem teknolojilerindeki buluşlar, bilgi alışverişinde çığır açmış ve iletim hızını arttırmıştır. Geldiğimiz noktada bu iletim hızı dahi yetersiz kalmıştır. Bu sebeple Internet diğer tüm bilgi iletim organlarından daha hızlı bir gelişme göstermektedir. Ayrıca Internet ortamında var olan bilgi miktarı, yazının icadından

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD'si, Eskişehir

günümüze kadar var olan bilginin yarısından daha fazla miktara ulaşmıştır. Bu durum bile İnternet'in eğitime katkısını irdelemek için, tek başına yeterli bir sebeptir.

Bilgiyi herhangi bir meta olarak görmek mümkündür. Hatta maddeci bir çağda belki de işimizi kolaylaştıracaktır. Bir meta olarak bilginin bir noktadan bir noktaya ulaştırılması (transferi) ne derece hızlı gerçekleşirse, metanın değeri de o derece artmaktadır. Bunu ilk olarak ispatlayanlardan biri bugün milyarlarca dolar ciroya ulaşan bir şirketin kurucusu olan Julius Reuter'dır. Zira Reuter 28 Nisan 1950'de 45 posta güvercini ile Brüksel ile Aachen arasında olmayan telgraf bağlantısının açığını kapatıyordu. 200 Km 'lik bir uzaklığı 2 saatten biraz uzun bir sürede kat eden güvercinleri ile bilginin tıpkı başka bir meta gibi ticaretini yapıyor, bilginin hızlı ulaşımının o metaya verilen değeri arttırdığını ortaya koyuyor ve bu noktadan günümüzdeki Reuter Ajansı 'na uzanan yola çıkmış oluyordu.

Günümüzün yaşayan Reuter'ı ise, sadece bilgi satarak bugün Dünyanın en zengin adamı olma yolunda olan Bill Gates'tir. Gates, bilgiye erişime ve İnternet'e verdiği önemi belirten şu cümleyi tüm dünyaya canlı olarak hitap ettiği Windows 95 tanıtım açılış konuşmasında söylemiştir.

"Windows 95 ancak İnternet'e ulaşmanın en kolay ve hızlı yolu olursa ayakta kalabilir". Windows XP incelendiğinde, İnternet alanında birçok yeniliği içermesi, Bill Gates'in, Windows 95 tanıtımında söylediklerini gerçekleştirme yolunda oldukça çaba harcadığını açıkça ortaya koymaktadır.

Bilginin saklanması ve depolanması önemlidir. Bugün geldiğimiz noktada; bilgi depolanırken, transfer edilirken veya paylaşılırken ortaya çıkan avantajları sebebiyle, bilginin sayısal (dijital) halde bulunması istenmektedir. Hem sayısal halde bulunma hem de aynı protokol 'u

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi’nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD’si, Eskişehir

kullanarak haberleşen ağlarda bilginin ortak formatlar ile saklanması, dünyamızı *Dijital Dünya* haline çevirmiş olacaktır.

Günümüzde farkında olmadığımız bir çok olay dijital olarak elektronik cihazlarla gerçekleşmektedir. Meta olarak bahsettiğimiz bilgi bilgisayar ve İnternet ortamında bir yazının dışında bir başka biçimde de bulunabilmektedir. Örneğin bilgi; resim, ses, film veya bilgisayar ortamında dijital halde bulunan herhangi bir dosya şeklinde bulunabilir. Bu örnekler İnternet’in bilgi haberleşmesi alanında yararlarını gözler önüne sermektedir. Zaten İnternet sayesinde bilgisayar sadece hızlı bir hesaplayıcı olmaktan kurtulmuş ve bir haberleşme cihazı konumuna da gelmiş durumdadır.

1. NASIL BİLGİ TOPLUMU OLABİLİRİZ?

21. Yüzyıl İletişim ve bilgi çağı olacaktır. Bilginin ve iletişiminin yapıldığı çağ, dolayısıyla İkinci Sanayi Devrimi diye de adlandırılan bu çağa ayak uydurabilmek için bilgi toplumu olmamız gerekmektedir.

Dünya olarak bu noktaya nasıl geldik? Bilginin bir meta olduğu fikrinin tarihi, bilgi toplumunun ortaya çıkışından daha öncesine uzanmakta ise de, yeni bilgi ve iletişim teknolojileri bilginin değerinin artmasını sağlamıştır. Donanımın (Kişisel bilgisayarlar, modemler, telefonlar vs.) ve yazılımın maliyetinin düşmesi teknolojinin yaygınlaşmasında ve kullanıcı sayısının artmasında özellikle önemli bir rol oynamıştır. Aşağıdaki etmenler bilgi çağı kavramının ortaya çıkmasında büyük önem taşımaktadır.

- Büyük miktarlarda verinin (örneğin tarayıcılar kullanarak) veri ortamlarına kaydedilmesinin ucuzlaması;
- Bilginin toplu depolarda (örneğin sabit disklerde) saklanması;
- Bilgi işlenmesinde kullanılan hızlı bilgisayarlar;

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD'si, Eskişehir

- Kullanıcıların verileri bulmasını ve aralarında çapraz referanslar oluşturmasını mümkün kılan kullanıcı dostu yazılımlar;
- Verilerin A noktasından B noktasına mümkün olan en kısa zamanda iletilmesini mümkün kılan iletim teknolojisi.

Dünyanın her hangi bir yerinde depolanmış bilgilere erişme ve hepsinden önemlisi, büyük miktarda veriyi birleştirme ve çözümleme olanağı sayesinde başka insanların sahip olmadığı ve değer içeren yeni bilgileri üretmek artık mümkün hale gelmiştir. Bir bilgi toplumunda, bilgi önemli metadır.

1.1. Avrupa Bilgi Toplumu Çalışma Grubu

Komisyon'un Aralık 1993'te yayımladığı Büyüme, Rekabet gücü ve İstihdama ilişkin Beyaz Kitap'ta Avrupa *bilgi toplumunun yaratılması* için hangi önlemlerin gerekli olduğu konusunda önbilgiler sunulmuştur.

Aynı ay içinde Avrupa Komisyonu, Komisyon Üyesi Martin Bangemann'ın başkanlığında, ilgili Avrupa Sanayilerinin ileri gelen kişilerinden oluşan bir uzmanlar grubu oluşturuldu. Grupta hem bilgi kullanıcıları hem de bilgi üreticileri temsil ediliyordu. Bangemann grubu adıyla bilinen bu grup Mayıs 1994 'te '*Avrupa ve küresel bilgi toplumu* adını taşıyan raporunu yayımladı. Raporla ortaya konulan temel görüşlere ek olarak öncelikli 10 uygulama belirlenmiştir.

Daha sonra, Temmuz 1994'te Komisyon "*Avrupa'nın bilgi toplumuna geçişi: bir eylem planı*" adını taşıyan çalışmalarını sunmuştur. Bu çalışma dört alan üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bunlar, mevzuat çerçevesi, bilgi ağları hizmetleri uygulamaları ve içeriği; sosyal ve kültürel öğeler ve bilgi toplumunun geliştirilmesidir.

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD'si, Eskişehir

Aynı günlerde komisyon görsel işitsel sektör politikasına ilişkin olarak, Avrupa bilgi toplumunun tam potansiyelini gerçekleştirmesinin vazgeçilmez koşulu olan Avrupa program sanayiinin güçlendirilmesine yönelik öneriler içeren bir yeşil kitabı kabul etmiştir.

Avrupa Topluluğu; bilgi toplumu olma yolunda eğitim ve öğretim ile ilgili olarak bir çok çalışma yürütmektedir. 1957'deki Roma ve 1992'deki Maastricht Antlaşmalarında bu konu hep ön planda yer almıştır. Avrupa Komisyonu'nun 1993 'te yayımladığı büyüme, istihdam ve rekabet gücüne ilişkin beyaz kitap'ta, 21. Yüzyıla girilirken göğüslenmesi gereken sorunlar ve izlenecek yollar özetlenmiş öğretim ve eğitimin ekonomik büyümeyi istihdama dönüştürme gereği vurgulanmıştır.

Komisyon bilgi toplumu olma hedefine erişilmesine daha fazla katkıda bulunabilmek için eğitim alanındaki programlarını bir süre önce yeniden düzenlemiştir. Erasmus, Lingua ve diğer Comett programları yeniden biçimlendirilmiş ve bunların yerine Sokrates ve Leonardo Da Vinci programları uygulamaya konulmuştur.

Bilgi toplumu olmak noktasında değerlendirebilirsek, ülkemiz ve toplumumuzun avantajları vardır. Coğrafi olarak bulunduğumuz nokta bir çok medeniyete beşiklik etmiş bir bölgedir. Ayrıca millet olarak tarihi uzun ve şanlı bir toplumuz. Bu altyapıyı işleyecek dünyadaki en verimli genç nüfusa da bizler sahibiz. İşsizlik sorununu da çözecek uygulamalarla, bu alt yapı uygun yönlendirilip verimli hale getirilebilirse, bilgi toplumu olmamız ve 21. Yüzyıla yön verecek ülke ve toplumlar arasında bulunmamız mümkündür.

Günümüzde her okula bilgisayar ve İnternet 'ten bahsedilmektedir. Bunların bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir. Ayrıca bilgi toplumu olma yolunda yapılması gerekenler arasında aşağıdaki hususların sayılması gerekir.

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD'si, Eskişehir

- İnternet erişiminin ucuzlatılması
- Bilgisayarlaşmanın teşvik edilmesi
- Her öğretmenin bilgisayara sahip olması için uygun şartlarla bilgisayar temin edilmesi veya en azından vergisiz (KDV) edinme imkanı sağlanması
- İnternet kafelerin kontrollü olarak yaygınlaştırılması ve teşvik edilmesi
- İnternet ve bilgisayarın verimli kullanımına yönelik araştırmaların yapılması.
- Bilgisayar ve İnternet'in ülkeye en homojen şekilde dağılmasının sağlanması.

Nasıl bilgiye artık bir meta gibi bedel biçilip kıymet veriliyorsa, bilgili insanın da kıymeti anlaşılmalı ve uygun bir ücreti olmalıdır. Hükümetler bunu devlet politikası haline getirmelidirler ki fertlerin bilgiye verdikleri önem ve bilgili insan olma yolundaki çabalarında artış olabilsin. Yapılması gerekenler arasında bu en önemli nokta sayılabilir.

Eğitim' de İnternet kaçınılmaz hale gelecek ve büyük yararlar sağlayacaktır. Ancak uygulamaya geçilmek üzere somut adımın bir an önce atılması gerekmektedir. En önemlisi bilgi toplumu olma yönünde atılacak adımlara hız kazandırmak üzere araştırmalar yapılması ve destekleyici programların bir an önce uygulamaya konması gerekmektedir (Varol, A. ve Alkan, T., 1997).

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD'si, Eskişehir

1.2. İnternet'in İletişim Teknolojileri İçerisindeki Yeri

Yazılı, sesli ve sesli-görüntülü medya veya genel anlamıyla medya, temelde iletişim konusu ile doğrudan ilgilidir, ancak farklı kanalları kullanan enstrümanlardır. 20. Yüzyılın sonunda ortaya çıkan İnternet de, artık bu medya kavramı içerisinde yerini almıştır. Çünkü medya enstrümanları, ayrı kümeler halinde iletişim kavramının ortak paydası etrafında ele alınırsa, ortak paydanın büyük kısmını İnternet kapsayacaktır. Bu sebeple medya kavramı içerisinde İnternet'i en başta saymak gerek(ecekt)ir.

İnternet diğer tüm medya organlarının temel özelliklerini kendi üzerinde bulundurması yanında, asıl en önemli ve farklı tarafı interaktif (Etkileşimli) olmasıdır. Etkileşimli olması; sesi, görüntüyü ve yazıyı bir arada bulundurması dışında, gerçek zamanlı ikili iletişimlere imkan vermesidir. Yani bir eğitim aracı olarak hem göze hem kulağa hitap etmesi yanında, bir de etkileşimli olması; bilgisayar başındaki İnternet kullanıcısının kendi isteği doğrultusunda yönlendirmesi ve karşılıklı internet kullanım ortamlarında, gerçek zamanlı etkileşimli iletişime imkan sağlamaktadır. İşte bu özellikleriyle geleceğin medyası İnternet'tir.

İletişim açısından İnternet'e bağlı bir bilgisayar, aşağıdaki imkanları doğurur.

- Hızlı bir hesaplayıcı ve yorumlayıcıdır.
- Faks-modem cihazı sayesinde bir telefon ve faks cihazıdır.
- İnternet bağlantısı sayesinde dev bir bilgi deposu ve kütüphanesidir.
- Canlı ses yayını yapılabildiği için bir radyodur, telsizdir.
- Hem ses hem görüntü bulunan animasyonlar ve yeterli hızla canlı TV yayını izlenebilir olması ve hatta saati geçmiş programları bile arşivden izlemenin mümkün olması bir üstünlüğüdür.

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD'si, Eskişehir

- Çok miktardaki yazılı medya zaten Internet ortamında olduğundan, aynı zamanda yazılı medya özelliği de taşır. Üstelik haberlerin kaynağına inmek mümkün olduğu gibi direkt yazarına da ulaşmak mümkündür.

Kısacası Internet'e bağlı bir bilgisayar, multimedia (çoklu ortam) eğitim aracı, televizyon, radyo, gazete, kütüphane,... ve telefondur. Internet; iletişim araçları içerisinde ayrıcalıklı, ancak ülkemizde henüz layık olduğu yere ulaşamamıştır (Varol, A. ve Alkan, T., 1997).

2. TÜRKİYE'DE UZAKTAN EĞİTİM

1927-1960 yılları arası, bu alanda tartışma ve öneriler oluşturma evresini oluşturmaktadır. Bu yıllarda okuma yazmanın haberleşme yolu ile yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. 1933-34 yıllarında mektupla öğretim kurslarının düzenlenmesi düşüncesi; 1950 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü çalışmaları; 1960 yılında orta dereceli meslek okulu mezunlarına üniversite olanağı sağlamak amacıyla mektupla öğretim yönteminin bu yıllarda dikkat çeken uygulamalarıdır (MEB Web Sayfaları).

1974 yılında YAYKUR (mektupla öğretim) diye adlandırılan ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmen yetiştirme amaçlı sürdürülen faaliyetler, ülkemizde etkin uygulanmaya başlanan ilk gerçek bağlamda uzaktan eğitim çalışmaları sayılabilir. Anadolu Üniversitesi'nde Açık Öğretim Fakültesi'ne dönüştürülen uygulama sonucunda değişik alanlarda Türkiye Radyo Televizyon Kurumu ile işbirliği şeklinde 1982 Yılı'ndan beri uzaktan eğitim yapılmaktadır (Kunç ve Varol, 1994; Varol, 1997a).

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD'si, Eskişehir

Bugün ülkemizde üniversitelerimiz aracılığı ile bazı uzaktan eğitim çalışmaları sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda ön plana çıkan kurumlarla ilgili kısa bilgiler aşağıda verilmiştir.

2.1. Anadolu Üniversitesi'nde Uzaktan Eğitim Çalışmaları

İngiltere'de 1968 yılında kurulan Açık Üniversite (Open University), lisans, yüksek lisans, doktora diploma derecelerinde uzaktan eğitim yapan bir üniversitedir. Lisans dereceleri (BA gibi), Araştırma dereceleri (Bphil, Mphil, PhD), Yüksek Lisans (MA, MBA, MSc) alınabilmektedir. Toplam 91 başlıkta (Bachelor of Laws, Computing and Mathematical Science, Humanities with Art History and Literature, Matural Science with Chemistry, Social Policy, Technology gibi) unvan verilmektedir. Bu üniversitenin sertifika programları da mevcuttur. Eğitim için radyo, televizyon, İnternet, CD, video kaset, basılı dokümanlar vb. araçlar kullanılmaktadır (Varol, 1996).

1974 yılında Almanya'da kurulan Hagen Uzaktan Eğitim Üniversitesi, İngiltere'deki Açık Üniversiteyi kendisine model almıştır. Hagen Uzaktan Eğitim Üniversitesi, işitsel ve görsel elektronik araçlar yardımı ile öğrencilerine hizmet götürmektedir. WDR Televizyonu'nun 3. Programında uydu üzerinden eğitim verilmektedir. Son yıllarda ders materyalleri için CD-ROM'lar hazırlanmakta ve öğrencilere gönderilmektedir. Lisans ve lisansüstü diploma programları yanında, sertifika programları da mevcuttur (Varol A. ve Varol N., 1999).

Anadolu Üniversitesi, İngiltere'deki Açık Üniversitesi ve Almanya'daki Hagen Üniversitesi modellerini Türkiye'ye getiren üniversitemizdir. Açık Öğretim Fakültesi aracılığı ile 1982 yılından beri uzaktan öğretimi başarı ile sürdüren Anadolu Üniversitemiz, televizyon ile uzaktan öğretim modelini yakın zamanda Web tabalı çalışmalarla da genişletmiştir. Televizyon yayınlarını Türkiye Radyo Televizyon Kurumuyla

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi’nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD’si, Eskişehir

yaptığı işbirliği sayesinde yürütmektedir (Kunç ve Varol, 1994; Varol, 1997a).

Anadolu Üniversitesi Bilgi Yönetimi Önlisans programını Uzaktan Öğretim yöntemi ile yürütmektedir. Bilgi Yönetimi Önlisans Programı iki yıllık eğitim-öğretim sunmakta ve toplam 16 dersi içermektedir. Bir bakıma Microsoft firmasının yürütmekte olduğu MOUS (Microsoft Office User Specialist) sertifika programlarına benzemektedir.

Türkiye’de modern bağlamda uzaktan öğretimi başlatan ilk üniversite kimliğini taşıyan Anadolu Üniversitesi; televizyon, Web, video konferans vb sistemleri başarı ile uzaktan öğretim amacıyla kullanmaktadır. Öğrenci sayısı bakımından da dünyanın en büyük uzaktan öğretim veren üniversiteleri arasında üst sıralarda yer almaktadır.

Anadolu Üniversitesi bünyesinde kurulan Radyo A, İnternet üzerinden radyo yayınları yapmaktadır (Anadolu Üniversitesi Web Sayfaları).

2.2. Fırat Üniversitesi’nde Uzaktan Eğitim Çalışmaları

Fırat Üniversitesi kaliteli bir uzaktan eğitim ve öğretim sürdürmek amacıyla üniversite bünyesinde yerel bir televizyon birimi kurma kararını; 25.03.1991 tarihinde Fırat Üniversitesi Araştırma Fonu’na “*Uydu Antenin Mikrobilgisayarlarla Yönlendirilmesi ve Yayın Aktarımı*” başlığını taşıyan bir proje sunarak, vermiştir. Yaygın öğretimi geliştirmek, daha çok sayıda bireylere eğitim imkanı sunmak, Elazığ halkının sosyo-kültürel yapısına katkı sağlamak vb amaçlarla 2 Ekim 1992’de başlatılan yerel televizyon yayınları, büyük bir beğeni kazanmış ve özellikle eğitim amaçlı hazırlanan programlar sayesinde Elazığ halkına hizmetler götürülmüştür.

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi’nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD’si, Eskişehir

Türkiye üniversitelerinin ilk yerel televizyonu olan Fırat TV; 1993 yılından buyana fazlaca ihtiyaç duyulan bilgisayar teknolojileri alanında gençler yetiştirmek amacıyla bilgisayar kullanımı ve programlama dillerini öğreten televizyon programları hazırlayarak sunmuştur. Sertifikaya yönelik düzenlenen bu programlara kaydolan öğrencilere, o dönemlerde üniversite tarafından bilgisayarlar kiraya verilmiş ve kursiyerler bilgisayarları programın sürdüğü dönem boyunca evlerinde tutarak ve televizyondan programları seyrederek uygulamalı uzaktan eğitim çalışmalarını yürütmüşlerdir. Bu tür uygulamalar yıllar boyu başarı ile sürdürülmüş ve birçok gencimiz aldıkları eğitim sayesinde farklı iş yerlerinde istihdam edilmişlerdir (Varol ve Kunç, 1993a; Varol, 1993; Varol ve Kunç, 1993b).

Yükseköğretim Kurulunun (YÖK) 1999 Aralık ayında başlattığı Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim çalışmaları sonucunda Fırat Üniversitesi elemanları tarafından “Robotik” isimli bir ders Web ortamına aktarılmış ve uzaktan eğitim programı çerçevesinde 2000-2001 öğretim yılı Bahar Döneminde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Elektrik-Elektronik Bölümünün bazı öğrencilerine, 2001-2002 öğretim yılı güz döneminde de Sakarya Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Elektronik ve Bilgisayar Bölümü son sınıfta okuyan bazı öğrencilerine seçmeli ders olarak verilmiştir. 2001-2002 Bahar döneminde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi’nin bazı öğrencileri, Robotik dersini İnternet üzerinden takip etmektedirler. Robotik isimli bu dersin senaryosu, video çekimleri, görsel animasyonları, kurgusu ve diğer benzeri işlemlerinin tümü Fırat Televizyonu stüdyolarında hazırlanmıştır. Böylece Fırat Televizyonu, uzaktan eğitimin bir parçası olarak etkin bir biçimde kullanılmış olmaktadır.

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi’nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD’si, Eskişehir

1998 Ağustos’u ile birlikte Fırat Üniversitesi Rektörlüğünün Genel Koordinatörlüğünde Atatürk, Fırat, İnönü, Kafkas ve Yüzüncü Yıl Üniversitelerinin oluşturdukları “Ortak Girişim” aracılığı ile yürütülen ve GAP’tan sonra bölgedeki en büyük proje olan Doğu Anadolu Projesi (DAP) kapsamında, Doğu Anadolu Bölgesi’ndeki üniversiteler arasında uzaktan eğitim sisteminin kurulmasının gerekliliği Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında yer almıştır.

Bu projenin Devletimizin en etkin birimleri arasında yer alan ve geleceğin planlarının yapıldığı kuruluşlarından biri olan Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Müsteşarlığı’nca Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında zikredilmesi, bölgenin eğitim problemlerinin ancak bu yöntemle çözülebileceği gerçeğinin sonucudur. Bölgedeki üniversiteler arasında video konferans sistemi kurularak uzaktan eğitimin yürütülebilmesi için televizyon, radyo, kamera, uydu yayıncılığı vb yeni teknolojilerin kullanılması zorunludur. Fırat Televizyonu bu sistemin önemli bir parçası olarak kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

13.04.1984 tarihinde kabul edilen “3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun” yürürlüğe girmesi ve bu kanunda eğitim amaçlı yerel televizyon birimlerinin üniversitelerce kurulması hususunun yer almaması yüzünden, Fırat Televizyonu için sıkıntılı günler başlamış ve birkaç kez televizyon yayınlarına son verilmesi için Radyo ve Televizyon Üst Kurulu’ndan, Elazığ Valiliğinden ve Elazığ Emniyet Müdürlüğü’nden uyarı yazıları alınmıştı.

Yerel yayın yapan Fırat Televizyonunun yayınlarını sürdüremeyeceği anlaşıldığından, Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi binası içerisinde yeni bir proje hazırlanarak kapalı devre televizyon yayın sistemi kurulması kararlaştırılmıştı. 1999 yılı Mayıs ayında yapılan müracaat sonrasında, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu’nun 18.08.1999/35 nolu

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi’nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD’si, Eskişehir

toplantısında alınan 5 nolu kararı çerçevesinde üniversitemize kapalı devre yayın izni vermişti.

Fırat Televizyonu ve kapalı devre yayın sistemi biri birinden farklı sistemlerdi. Kapalı Devre TV Sisteminin amacı, stüdyoda anlatılan bir dersin, aynı zamanda dört ayrı laboratuardaki öğrenciler tarafından veya tam tersine bir laboratuarda yapılan bir uygulamanın aynı anda diğer üç laboratuarda ve stüdyoda bulunan öğrenciler tarafından seyredilebilmesini sağlamaktı.

Radyo Televizyon Üst Kurulu İzin ve Tahsisler Daire Başkanlığının 15.05.2001 tarih ve A.01.1.RTÜ.0.03.02.01/0787-745-3552 sayılı yazısına istinaden Fırat Üniversitesi için düzenlenen 034 numaralı “Kapalı Devre Televizyon Sistemi Kurma ve İşletme İzin Belgesi” iptal edilmişti. Oysa Kapalı Devre Televizyon ile yerel yayın yapan Fırat Televizyonu ayrı sistemler olup, birbiri ile herhangi bir ilişkisi bulunmamaktaydı.

Fırat Televizyonu yayınları Rektörlükçe 18.05.2001 tarihinde durdurularak, bu durum Radyo ve Televizyon Üst Kurulu’na yazılı bildirilmişti. Bu arada kapalı devre TV yayınları da, “Kapalı Devre Televizyon Sistemi Kurma ve İşletme İzin Belgesinin”geri istenmesi yüzünden aynı tarihte durdurulmuştu.

19.09.1997 tarih ve 23115 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulunun 97/9930 sayılı kararı ile Fırat Üniversitesi bünyesinde İletişim Fakültesi’nin kurulması kararlaştırılmıştır. Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi 2001-2002 eğitim ve öğretim yılında ek kontenjanla “Radyo Televizyon ve Sinema Bölümüne” ilk olarak öğrenciler almıştır. İletişim Fakültelerinin “Radyo Televizyon ve Sinema Bölümlerinin” amacı, yerel ve ulusal görsel medya için spiker, program yapımcısı, haber program koordinatörü, kameraman, film ve kurgu operatörü vb elemanlar yetiştirmektir. Çağdaş iletişim teknolojilerini kullanabilen elemanlar

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi’nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD’si, Eskişehir

yetiştirmenin ön koşulu, uygulamalı eğitim yapmaktır. FIRAT TV, uygulamalı eğitimin önemli bir unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır.

1998 yılında Fırat Üniversitesi elemanları Almanya’daki Bremen Üniversitesi ile ortak bir proje çalışması yaparak “Türkiye ve Özbekistan Arasında Uzaktan Eğitim ve Kontrol Teknolojisine Dayalı Yaklaşım” başlığını taşıyan proje hazırlamışlardır. Bu projenin amacı, Fırat Üniversitesi ile Bremen Üniversitesinin öğretim elemanları, kontrol teknolojisine dayalı uzaktan eğitimi, birlikte Türk Cumhuriyetlerinden Özbekistan’daki bir üniversitenin öğrencilerine sunmaktır.

Almanya Bremen Üniversitesi ile Fırat Üniversitesi elemanlarının hazırladıkları proje, Alman DAAD (Deutscher Akademischer Austausch Dienst) kurumuna sunularak maddi destek talebinde bulunulmuştur. Bu projeye maddi destek sağlanamadığı için, proje şimdilik askıya alınmıştır. Kaynak temin edildiği takdirde, projeye işlerlik kazandırılabilir (Varol, A., 1998).

2.3. ODTÜ’de Uzaktan Eğitim Çalışmaları

1997’de Web üzerinden uzaktan eğitim çalışmalarını başlatmak amacıyla ODTÜ bünyesinde Enformatik Enstitüsü kurulmuştur. Bu enstitü ilk olarak üniversitelerimizde Enformatik Bölümlerinin kurulması çalışmalarının başlatılması için YÖK’e bir proje sunmuştur. Proje kapsamında Web üzerinden sertifikaya yönelik bilişim alanında dersler açılmış ve bazı üniversitelerden öğretim elemanları sertifika programlarını izlemişlerdir. Bu derslerin uygulamalarının bir kısmı yüz yüze eğitimle yoğun program uygulanarak ODTÜ’de gerçekleştirilmiş ve programın devamı uzaktan öğretim biçiminde yürütülmüştür.

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi’nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD’si, Eskişehir

ODTÜ 1997’de Enformatik Enstitüsünü kurarak, bilahare üniversitelerimizde Enformatik Bölümlerinin kurulmasını sağlamışlardı. Bu amaçla da üniversitelerdeki elemanlar için uzaktan öğretim yöntemi ile bu derslerin bazılarını sertifika programı olarak açmışlardı.

O dönemlerde YÖK Yürütme Kurulu üniversitelerde Enformatik Bölümlerinin açılmasını zorunlu kılmış, ancak birçok üniversite alt yapı ve donanım eksiklikleri yüzünden enformatik bölümlerini kuramamışlardı. Enformatik Bölümlerini kurup bu bölümlerini ileri düzeyde devreye alan ilk üniversite olarak Fırat Üniversitesi sayılabilir.

Enformatik Bölümlerinin amacı; değişik disiplinlerden gelen öğretim elemanların bilişim alanında çalışmalarını sağlamak, böylece bilişim teknolojilerinin her disiplin içinde etkin biçimde kullanılmasını sağlamaktır. Örneğin kimya bölümünde bilişim alanındaki bir dersi veren öğretim elemanı kimyacı olursa, bilgisayarın bu alanda nasıl kullanılmasının daha uygun olacağını, eğitimini tümünden bilgisayar alanında yapan bir mühendisten çok daha etkin öğretebilecektir.

Üzülerek belirtmek gerekir ki başlangıçta belirlenen bu olgu çok değişik algılanmış veya algılanmak istenmiş ve Enformatik Bölümlerinin birer bilgisayar bölümü gibi faaliyet göstermelerine neden olunmuştur. Örneğin Enformatik Bölümü kurulmadan önce bazı Üniversitelerimizde Bilgisayar Öğretmenliği, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, Bilgisayar Mühendisliği, iki yıllık Bilgisayar Donanımı ve Bilgisayar Programı ve gene bilişim alanında Bilgisayar Bilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi zaten bulunmaktaydı.

Bu bölümlerde görev alan öğretim elemanları genelde bilgisayar veya elektrik-elektronik bölümleri mezunları idi. Söz konusu üniversitelerin Enformatik Bölümlerinin elemanlarının bir çoğu da gene bilgisayar ve elektrik-elektronik bölümü mezunlarıdır. Sonuçta o kadar çok sayıda aynı alt

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi’nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD’si, Eskişehir

yapılı bilgisayar bölüm veya programları varken, aynı kökenden gelen elemanlarca Enformatik Bölümlerinin yeniden oluşturulması anlamsızdır. Bu yeni oluşum sonrasında bilgisayar bölümleriyle aynı özellikleri taşıyan yeni bir bölüm yaratarak eleman ve donanım potansiyelinin paylaşılmasının arzu edilen düzeyde fayda sağladığı söylenemez.

1997’de ODTÜ İnternet üzerinden Radyo yayınları vermeye başlamıştır.

2.4. Bilkent Üniversitesi’nde Uzaktan Eğitim Çalışmaları

1996’da Bilkent Üniversitesi video konferans sistemini kurarak, bazı derslerin ABD’den yürütülmesi denemelerini yapmıştır. Bu proje kapsamında New York Üniversitesi’nden bazı hocalar ders vermektedirler.

Video konferans sisteminde interaktif çalışma yapmak mümkün olabilmektedir. Sınırlı sayıda ders, bu yöntemle yürütülmektedir.

2.5. Selçuk Üniversitesi’nde Uzaktan Eğitim Çalışmaları

1998’de Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi radyo ve televizyon yayınlarını başlatmıştır. Model olarak Fırat Üniversitesine benzemektedir. Yerel yayın yapan televizyon aracılığı ile bazı ortak kültür dersleri televizyon aracılığı ile yayınlanmaktadır.

Hem eğitim hem de Konya İlinin problemlerini bilimsel platformlarda ele alarak çözüm bulmaya çalışan televizyon, mevcut yasanın (3984 sayılı yasa) kurbanı olarak zaman zaman yayınlarını durdurmak zorunda kalmıştır. Fırat Üniversitesi gibi 4676 sayılı kanunun bir an önce yasallaşmasını beklemektedir.

Büyük şehirlerimizde yer alan Üniversitelerimizin bazıları zaman zaman radyo ve/veya televizyon yayınları başlatmışlardır. Ancak RTÜK’ün uyarısı sonrasında kapatılmışlardır. Atatürk Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD'si, Eskişehir

İletişim Fakülteleri, radyo yayınları yapan Üniversitelerimiz arasında yer almışlardır. Diğer üniversitelerimizden bazıları da kısa dönemlerde deneme radyo yayınları yapmışlardır.

2.6. Sakarya Üniversitesi'nde Uzaktan Eğitim Çalışmaları

Sakarya Üniversitesi 1998'li yıllarda Enformatik Bölümlerine eleman yetiştirmek için ODTÜ tarafından düzenlenen sertifika programlarına eleman gönderen bir üniversitemizdir. Oluşan çekirdek bir gurubun yoğun çalışmaları sonrasında bu üniversitemizde Web tabanlı birkaç ders uzaktan eğitim için hazırlanmış ve Yükseköğretim Kurulu'nun onayına sunulmuştur. Bu derslerden iki tanesi ön elemeyi geçmiş olup, verilecek nihai karar aşamasına gelmiştir.

Diğer taraftan Sakarya Üniversitesi 2001-2002 eğitim ve öğretim yılında Bilgisayar Programcılığı ve Bilgi Yönetimi uzaktan öğretim ön lisans programlarını devreye sokmuştur. Bu çalışmalarıyla Sakarya Üniversitesi, ileriki yıllarda muhtemelen oluşturulması düşünülen Sanal Üniversitenin konsorsiyumunda yer almaya namzet önemli bir üniversite konumuna gelebilecektir.

2.7. Bilgi Üniversitesi'nde Sürdürülen Uzaktan Öğretim Çalışmaları

Bilgi üniversitesi Web tabanlı MBA (yüksek lisans) programının uzaktan eğitim şeklinde yürütülmektedir. 300 olarak belirlenen kontenjana 60-70 civarında öğrenci kaydolmuş ve program başarı ile sürdürülmektedir. Bir vakıf üniversitesi olan Bilgi Üniversitesi, bu faaliyeti ile uzaktan öğretimi resmi olarak başlatan ikinci vakıf üniversitesi kimliğine sahiptir.

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD'si, Eskişehir

2.8. İstanbul Üniversitesi'nde Uzaktan Eğitim Çalışmaları

18 Eylül 2000 tarihinde İstanbul Üniversitesi ile Harran Üniversitesi arasında video konferans ve elektronik tahta içeriğinin karşı tarafa aktarılması yöntemi kullanılarak uzaktan eğitim yapılmaktadır.

İstanbul Üniversitesi'nden verilen bir ders İnternet üzerinden Harran Üniversitesi'ndeki özel hazırlanmış sınıfta seyredilmekte, benzer şekilde İstanbul'daki sınıf ortamında tahtaya yazılan yazılar aynen Harran Üniversitesi'ndeki sınıfa gönderilmektedir.

Harran'da sınıfta bulunan öğrenciler İstanbul'daki ders hocasına soru yöneltebilmekte ve karşılıklı interaktif bir çalışma sürdürülebilmektedir.

2.9. Milli Eğitim Bakanlığı Bünyesinde Sürdürülen Uzaktan Eğitim Çalışmaları

1961 yılında MEB tarafından Mektupla Öğretim Merkezi kurularak öğretime başlamış, bu çalışmalar 1966 yılında Genel Müdürlük düzeyinde örgütlenerek sistem örgün ve yaygın eğitim alanında yaygınlaştırılmıştır.

1974 yılında Mektupla Yüksek Öğretim Merkezi kurulmuştur. Bu girişim yerini daha sonra Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu'na bırakmıştır. Ancak, bu girişim de başarılı olamamıştır. 1983 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı Yüksek Öğretim Yasası ile Anadolu Üniversitesi bünyesinde bir Açık Öğretim Fakültesi açılmıştır. Bu fakülte, uzaktan eğitim konusunda öğretim, araştırma, yayın hizmetleri vermektedir.

1980 ve 1990'lı yıllarda Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak hizmet veren Okul Radyosu ve TV Okulu örgün eğitimi desteklerken, isteyen herkese yaygın eğitim olanağı sağlamıştır.

MEB Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü bünyesinde çağ nüfusu dışında kalan bireylere uzaktan eğitim veren kurumlar ise;

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD'si, Eskişehir

1992 yılında kurulan ve orta öğrenim diploması veren Açıköğretim Lisesi,

1997 kurulup, 1998'de öğretime başlayan ve 6., 7. ve 8. yıllarının öğretimini sunarak ilköğretim diploması veren **Açık İlköğretim Okulu**,

Elektrik tesisatçılığı sertifikası veren **Mesleki ve Teknik Açık Öğretim Okulu**'dur (MEB, Web Sayfası)

Fırat Üniversitesi ile MEB Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü arasında yapılan bir protokol çerçevesinde, Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nden 600 değişik alanda hazırlanan televizyon eğitim programları Fırat Televizyonunda gösterime girmiştir.

1996 ve 1998 yıllarında Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumlarını düzenleyen Milli Eğitim Bakanlığı, gelişmiş ülkelerden ve Türkiye'den birçok uzaktan eğitim uzmanını Ankara'da buluşturmayı başarmıştır.

2.10. Meslek Lisesi Mezunlarının Meslek Yüksekokullarına Sınavsız Alınması

4702 sayılı Kanunun 2. maddesi ile değiştirilen 2547 sayılı Kanunun 45. maddesi, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin istedikleri takdirde bitirdikleri programın devamı niteliğinde veya buna en yakın programların uygulandığı, öncelikle kendi Mesleki ve Teknik Eğitim Bölgesi (METEB) içinde yer alan veya bölgesi dışındaki meslek yüksekokullarına sınavsız olarak yerleştirilebileceği hükmünü getirmiştir. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları mezunlarının meslek yüksekokullarına sınavsız yerleştirilebilmeleri için orta öğretim başarı puanları esas alınacaktır.

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD'si, Eskişehir

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı; 31.07.2000 tarih ve B.30.EÖB.0.00.00.03-06.02-1545-16339 sayılı yazısı ekinde “Meslek Yüksekokullarının Birinci Sınıflarının Uzaktan Öğretim Yöntemi İle Okutulması Projesini (Taslak)” Üniversite Rektörlüklerine göndererek görüş istemiştir. Taslak projeye göre Meslek Yüksekokullarının birinci sınıfları uzaktan eğitim şeklinde yürütülmesi planlanmaktadır. Bu konudaki çalışmalar henüz sonuçlanmamıştır.

SONUÇ

Yükseköğretim Kurulu'nun 1999 sonunda başlattığı “Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim” çalışmaları sonrasında Türkiye’de Uzaktan Öğretim çalışmaları belirli bir düzen içinde yürütülmeye başlanılmıştır. Çalışmalar yeterli ve arzu edilen düzeyde seyretmesi halinde, ABD’deki 52 üniversitenin ortak yürüttükleri NTU (National Technological University) yüksekisans programlarının bir benzerinin lisans veya lisansüstü programları için Türkiye’de gerçekleşebileceği ümit edilmektedir. Bu hedefi yakalamada karşılaşılabilecek engeller şöyle sıralanabilir:

- Enformatik Milli Komitesi, uzaktan öğretim amacıyla ders hazırlayan hocalara telif ücreti ödenmesi ile ilgili hazırlamış olduğu taslak yönetmeliği, bir türlü Maliye Bakanlığı’na bugüne kadar kabul ettirememiştir. Emeklerinin karşılığını alamayan öğretim elemanları, bu alanda çalışma yapılmasının karşılıksız kalmasının sonucu olarak bu tür çalışmalara girmek istememektedirler.
- Uzaktan öğretim amacıyla Yükseköğretim Kurulu’na sunulan derslerde eksikliklerin ne olduğu detaylı belirtilerek bu çalışmaları yapanlara yol gösterilmeli ve çalışmayı yapan öğretim elemanları

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi’nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD’si, Eskişehir

ders materyallerini uzaktan öğretime uygun biçimde hazırlamaları teşvik edilmelidir.

- Üniversite rektörlükleri konu ile ilgili yeterli çalışmalar yapabilmek için uzaktan eğitim konusunda düzenlenecek bir çalışmaya davet edilmelidir. Çalıştaydan (Workshop) çıkacak sonuçların kendi üniversitelerinde her öğretim elemanınca benimsenmesini sağlamak amacıyla, üniversitelerine döndüklerinde konu hakkında seminerler vermesi yararlı olacaktır.
- Ülkemizdeki birçok üniversitenin bir araya gelerek, sanal bir üniversite kurması ve böylece değişik disiplinlerde lisans ve lisanüstü eğitimi yaygınlaştırması gerekir. Türkiye’deki İnternet alt yapısı, bu tür bir çalışmayı destekler niteliktedir. Bunu sağlamanın yolu da her üniversite bünyesinde Uzaktan Öğretim Birimlerinin oluşturulmasıdır.
- Üniversitelerimiz, Türk Cumhuriyetleri ile uzaktan öğretim çalışmalarını yoğunlaştırmalı ve değişik projeler gerçekleştirmelidirler. Verilecek uzaktan eğitimin teknik alanlarda olması büyük önem taşıyacaktır.
- Mevcut 3984 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluşları ve Yayınları Hakkındaki Kanun, üniversitelerimizin radyo ve televizyonu uzaktan öğretim amacıyla kullanmalarını engelleyen maddeler (29.ncu madde) içermektedir. Bu kanunu değiştiren ve TBMM’inde 7.6.2001 tarihinde kabul edilen 4676 sayılı “Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun, Basın Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu İle Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” un 10. ncu maddesinde “...Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna ait radyo ve televizyonlar

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD'si, Eskişehir

ile Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yayın yapan Meteoroloji Radyosu, Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde yayın yapan Polis Radyosuna ulusal, bölgesel ve yerel, *radio-televizyon bölümleri bulunan iletişim fakültelerine yerel bazda frekanslar ve kanallar ücretsiz olarak tahsis edilir....*” hükmünün aynen yasallaşması sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

1. Resmi Gazete, (1999). “Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim Yönetmeliği”, 14 Aralık 1999 tarihli ve 23906 sayılı **Resmi Gazete**
2. Resmi Gazete, (2000), “Enformatik Milli Komitesi Yönetmeliği”, 1 Mart 2000 tarihli ve 23980 Sayılı **Resmi Gazete**
3. Varol, A. (1993). “Televizyon Yayın Sistemi”, **Konutbirlik**, Sayı: 108, Nisan 1993: 22-23.
4. Varol, A.; Kunç, Ş. (1993a) "Uydu Yayın Teorisi ve Fırat Televizyon Yayınları", **Fırat Üniversitesi Araştırma Fonu Proje Raporu (FÜNAF No.56)**.
5. Varol, A.; Kunç, Ş. (1993b). “Fırat Televizyonu Yayın Sistemi”, **Fırat Üniversitesi, Fen ve Mühendislik Bilimleri Dergisi**, Cilt:5, Sayı:1, S:118-131.
6. Varol, A. (1996). “Televizyon-Telekonferans ve İnternet Sistemlerinin Uzaktan Eğitim Amaçlı Kullanımı”, **Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, 12-15 Kasım 1996, Bildiriler Kitabı: 659-667

Varol, A.; Bingöl, F., A.: “Fırat Üniversitesi’nin Uzaktan Öğretim Hedefleri”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002, Bildiri CD’si, Eskişehir

7. Varol, A.; Alkan, T. (1997) “Eğitimde INTERNET’in Yeri”, **Türk Cumhuriyetleri ve Asya Pasifik Ülkeleri Uluslararası Eğitim Sempozyumu**, 24-26 Eylül 1997, Elazığ, S: 172-184
8. Varol, A. (1998) “Türkiye ve Özbekistan Arasında Uzaktan Eğitim ve Kontrol Teknolojisine Dayalı Yaklaşım“, **Türkiye İkinci Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, 4-8 Mayıs 1998, Ankara, Bildiri Kitabı, S: 347-352
9. Varol, A.; Varol, N. (1999). “Almanya’da Uzaktan Eğitim Üniversitesi”, **Uzaktan Eğitim**, 1998 Yaz 1999 Kış: 30-35